

Stanovisko České anatomické společnosti (<http://cas.lf1.cuni.cz>)

k výstavě **Bodies Revealed**, která se koná v Brně od 1. 8. do 30. 11. 2014.

Tato, již čtvrtá výstava plastinovaných lidských těl v České republice, předvádí anatomii člověka jako další možnou volnočasovou aktivitu a argumentuje edukačním a preventivním působením na veřejnost.

Názory na pořádání takovéto výstavy jsou kontroverzní a vypovídají hodně o současné mentalitě naší společnosti. Není pochyb o tom, že bez poznání stavby lidského těla by medicína, založená na poznatcích biologických věd, neměla své oprávnění. Shodou okolností je to letos právě 500 let od narození Andrea Vesalia, který jako první vydal anatomický atlas podložený vlastní zkušeností z pitev zemřelých a položil tak exaktní základy ke studiu lékařství. Znalost anatomie získávají naši studenti dlouhodobým studiem, kdy si bezprostředním kontaktem ověřují správnost svých teoretických poznatků. Poznání stavby lidského těla jim později umožní napravovat následky úrazů a rozpoznávat chorobné změny vyvolané nemocí.

Česká legislativa umožňuje pitvu pouze jako výukový nebo diagnostický proces a naprosto přesně stanovuje podmínky jejího provádění. To je vázáno na objasnění příčin úmrtí, nebo pro potřeby výuky a výzkumu na lékařských fakultách. Z toho vyplývá, že pitvu a preparaci orgánů nelze provádět za účelem komerčním. Česká legislativa jednoznačně vylučuje použití těla zemřelého jako zdroje finančního prospěchu fyzických nebo právnických osob.

Obdobná situace byla řešena ve Francii v roce 2010. Výstava Our Body byla tehdy zakázána rozhodnutím kasačního soudu, který je nejvyšší francouzskou státní soudní autoritou. Soud rozhodl, že vystavování mrtvých těl pro komerční účely porušuje občanský zákoník, který stanovuje, že „s lidskými pozůstatky by mělo být nakládáno s úctou, důstojností a patřičnou slušností“.

Důvody negativního stanoviska České anatomické společnosti k vystavování plastinovaných lidských těl jsou tedy v rovině právní a etické. Z české legislativy vyplývá, že Česká republika by měla patřit mezi země, které tento způsob presentace resp. vystavování těl zemřelých nedovolují. Součástí evropského myšlení je úcta k zemřelým a zacházení s těly zemřelých v souladu se všeobecně přijímanými pravidly etiky a morálky. V tomto duchu nesmí být dotčena důstojnost zemřelého ani mravní cítění pozůstalých a veřejnosti. Ochota vnímat druhého jako jedinečnou bytost, vůči které máme morální povinnosti, je jedna z věcí, která umožňuje soužití lidského společenství.

V Praze 11. 8. 2014

Za výbor ČAS

Doc. MUDr. Ondřej Naňka, Ph.D.
předseda

Prof. MUDr. Karel Smetana, Jr., DrSc.
vědecký sekretář